

การวิเคราะห์ความเชื่อและพิธีกรรมของชาวบ้านที่มีต่ออนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี

สุทธาธิกุล กาญจนกรางกูร

วิทยานิพนธ์เสนอต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ไทยศึกษา)

ปีการศึกษา 2544

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง

ISBN 974-313-934-6

1208.2544 —
10904918
0
13596718

 Thesis
เลขเรียกหนังสือ.....
.....
.....
.....

**AN ANALYSIS OF PEOPLE'S BELIEF AND RITUALS ON
THAO SURANARI MONUMENT**

SUTATIKUL KANJANAPARANGKUL

**A THESIS PRESENTED TO RAMKHAMHEANG UNIVERSITY
IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS
(THAI STUDIES)**

2001

COPYRIGHTED BY RAMKHAMHEANG UNIVERSITY

ISBN 974-313-934-6

ABSTRACT

Thesis Title : An Analysis of People's Belief and Rituals on Thao Suranari Monument

Student's Name : Sutatikul Kanjanaparangkul

Degree Sought : Master of Arts

Major : Thai Studies

Academic Year : 2001

Advisory Committee :

1. Assoc. Prof. Praphon Ruangnarong	Chairperson
2. Assoc. Prof. Sowalak Anantasant	
3. Asst. Prof. Narumon Piyavit	

This thesis aims at studying people's belief, people's ritual model worshipped the monument of Thao Suranari, the symbol used in the ritual, and the importance of belief and the ritual relative to the life way of people in community. Field study by observation and interviewing scholars in local community was used in collecting data.

The results of study indicates that there are five kinds of people's belief as follows; First, the monument is Nakhon Ratchasima provincial symbol. Second, it is the holy monument of Nakhon Ratchasima province. Third, it is the place of Thao Suranari's soul to protect people and to give good luck. Fourth, it is like an ancestor of people in Nakhon Ratchasima province. And fifth, it is the trust in using the symbol of Thao Suranari's monument and her name. This belief is the important relationship between the people's living and treatment of the ritual of both the public and personality. The things used in the ritual instead of the symbol display the relationship between human beings and supernatural power. They reflect belief, thought and emotion

influenced from Buddhism, Brahminism, Hinduism and original belief of people in Nakhon Ratchasima. The important role of belief and ritual is advantageous in increasing mental power, unity and sharity. And, it is a bridge of correct understanding the meaning of culture which is a basis of belief and thought to be beneficial in developing the local community and the nation.

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์ความเชื่อและพิธีกรรมของชาวบ้านที่มีต่อ
อนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี

ชื่อผู้เขียน นางสาวธัชชฎิภา กาญจนนรากร
คณะ มนุษยศาสตร์

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ประพนธ์ เรืองณรงค์ ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ เสาวลักษณ์ อนันตสานต์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นฤมล ปิยวิทย์

มหาวิทยาลัยรามคำแหงอนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
ศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต
..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล ราชภัฏचारักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ประพนธ์ เรืองณรงค์)
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ เสาวลักษณ์ อนันตสานต์)
..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นฤมล ปิยวิทย์)
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ พัฒน์ เพ็งผลา)
..... กรรมการ
(อาจารย์พรทิพย์ วนรัฐกาล)

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ ด้วยความช่วยเหลือจากหลายท่านและหลายหน่วยงาน และได้รับความกรุณาจากคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งประกอบด้วย รองศาสตราจารย์ ประพนธ์ เรืองณรงค์ รองศาสตราจารย์เสาวลักษณ์ อนันตสานต์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นฤมล ปิยวิทย์ รองศาสตราจารย์พัฒน์ เพ็งผลา และอาจารย์พรทิพย์ วนรัฐกาล ที่ได้ให้ความช่วยเหลือแนะนำ ให้คำปรึกษาให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย ตลอดจนช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่ตลอดมา ผู้วิจัย รู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณด้วยความเคารพเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ที่ให้ความช่วยเหลือด้านเอกสารและข้อมูลต่างๆ คือ คุณสุวิทย์ คำดี และคุณภูมิสิทธิ์ วงศ์วี ฝ่ายปกครองจังหวัดนครราชสีมา คุณไตรรงค์ คัมภีร์พงศ์ นักการศึกษาเทศบาลนครนครราชสีมา คุณประกาย ชื่นชม ผู้อำนวยการสำนักงานการช่างเทศบาลนครนครราชสีมา คุณลดาวัลย์ วรรณบูรณ์ อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลนครราชสีมาและเป็นผู้สืบเชื้อสายจากท้าวสุรนารี คุณอุทัยวรรณ มหาวิระ โรงเรียนบุญวัฒนา คุณติยาพรรณ ประพันธ์วิทยา วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา คุณพรพล รมย์นุกูล สถาบันราชภัฏนครราชสีมา คุณเจน ชาญวิทย์ และคุณภัทรา เทียวประสงค์ เพลงโคราชคณะเซนหัตถ์ไฟ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อุษา โพธิกนิษฐ ตลอดจนผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน เจ้าหน้าที่ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อนและเจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัยรามคำแหง และครอบครัวของผู้วิจัย รวมทั้งอีกหลายๆ ท่านที่ได้ช่วยเหลือซึ่งผู้วิจัยไม่สามารถกล่าวนามได้ทั้งหมด

และท้ายสุดนี้ ขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ได้ให้วิชาความรู้แก่ผู้วิจัยเป็นทุนทางสติปัญญา ขอขอบพระคุณผู้ที่ให้การสนับสนุนทุนการศึกษาและวิจัยครั้งนี้คือ กรมสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

สุทธาธิกุล กาญจนภราดร